

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Hatalu a sudcov JUDr. Štefana Michálíka a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **PharmDr. E. K. a spol.**, pre spolupáchateľstvo zločinu zneužívania účasti na hospodárskej súťaži podľa § 20, § 250 ods. 1 písm. b/, ods. 2 písm. a/, b/ Tr. zák. o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, z 19. marca 2010, sp. zn. Tp 31/2010, na verejnom zasadnutí konanom v Bratislave dňa 25. marca 2010 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Zhora označeným uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, sudca pre prípravné konanie podľa § 72 ods. 3 Tr. por. nevyhovел návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na vzatie obvinených PharmDr. E. K. a Ing. J. D. do väzby a oboch obvinených prepustil zo zadržania na slobodu.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v prípade obvinených nie sú dané dôvody väzby v zmysle podaného návrhu podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. (u obvineného K.) a písm. b/, písm. c/ Tr. por. (u obvineného D.) a navyše doposiaľ zadovážené dôkazy nenasvedčujú tomu, že bol skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, mal znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchali obvinení. K väzobným dôvodom prvostupňový súd uviedol, že obvinení majú stále trvalé bydlisko, ich totožnosť je známa a vzhľadom na trestnú sadzbu 2 až 6 rokov im nehrozí ani vysoký trest. Doterajším vyšetrením neboli produkované žiadne konkrétne skutočnosti

odôvodňujúce obavu, že by obvinení nejakým spôsobom marili trestné stíhanie, ovplyvňovali svedkov, zaist'ovali listiny, alebo nejaké listiny pozmeňovali vo svoj prospech. Operatívne zistenie o tom, že obvinení mali informácie o úkonoch trestného konania nie je dôvodom kolúznej väzby, tento dôvod väzby je postavený len na hypotetických základoch možného ovplyvňovania do budúcnosti. Obdobne neexistujú ani ďalšie dôvody väzby založené na konkrétnych skutočnostiach, ktoré by ich odôvodňovali.

Proti tomuto uzneseniu podal prítomný prokurátor ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť do zápisnice. Včas podanú sťažnosť do dňa konania verejného zasadnutia bližšie nezdôvodnil.

Na verejnom zasadnutí zastupujúci prokurátor uviedol, že sa plne stotožňuje s dôvodmi väzby uvedenými v návrhu. Návrh na vzatie obvinených do väzby bol dôvodne podaný, a preto navrhol sťažnosti vyhovieť, napadnuté uznesenie zrušiť a oboch obvinených vziať do väzby.

Obvinení ako aj ich obhajcovia na verejnom zasadnutí navrhli sťažnosť prokurátora zamietnuť. Obvinení sa necítili vinnými zo spáchania skutku kladeného im za vinu, považovali celé stíhanie ako súčasť konkurenčného boja, založili do spisu trestné oznámenie, ktoré oni ešte v lete 2009 podali na poškodeného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenou osobou preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky nie je dôvodná.

Senát odvolacieho súdu po postupe nariadenom citovaným ustanovením z predloženého dosiaľ získaného spisového materiálu zistil, že obaja obvinení sú trestne stíhaní na základe uznesenia vyšetrovatelky Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Západ, Nitra, z 21. decembra 2009 pod sp. zn. CVS: PPZ-189/BPK-Z-2009, ktorým vzniesla dňa 17. marca 2010 obvinenie pre zločin zneužitia účasti na hospodárskej súťaži podľa § 250 ods. 1 písm. b/, odsek 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 20 Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť na skutkovom základe uvedenom vo výroku uznesenia (č. l. 21 – 22).

Obvinení boli zadržaní dňa 17. marca 2010 o 06.55 hod. (obvinený D.) a 07.00 hod. (obvinený K.).

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky neprepustil obvinených zo zadržania, ale dňa 18. marca 2010 o 22.30 hod. odovzdal obvinených sudcovi pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, s návrhom na ich vzatie do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. (u obvineného K.) a z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. u obvineného Ing. D. U ostatného obvineného prokurátor pred výsluchom obvinených sudcom pre prípravné konanie modifikoval väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. K návrhu pripojil dosiaľ získaný spisový materiál. Svoj návrh odôvodnil tým, že z dôkazového materiálu je evidentné, že trestné stíhanie obvinených je dôvodné.

Dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. podľa prokurátora je skutočnosť, že bude potrebné vypočuť svedkov, pričom hrozí obava, že obvinení budú pôsobiť na nich a zároveň by mohli zasahovať do listinných dôkazov a mariť tak priebeh objasňovania.

Dôvodom väzby podľa písmena c/ § 71 ods. 1 Tr. por. by mala byť obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, vzhľadom na to, že na obvineného K. sú podané obžaloby z roku 2003 na okresnom súde.

Dôvod väzby uvedený pod písmenom a/ § 71 ods. 1 Tr. por. prokurátor videl v tom, že obvinený K. disponuje v Juhoafrickej republike nehnuteľnosťou, kam môže utiecť aj s rodinou.

Sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu dňa 19. marca 2010 v čase od 16.00 do 21.15 hod. vypočul oboch obvinených za prítomnosti prokurátora, obhajcov obvinených, pričom po výsluchu obvinených návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky nevyhoveli a obvinených prepustil zo zadržania.

Podľa § 87 ods. 1 Tr. por. ak prokurátor odovzdá zadržanú osobu súdu podľa § 85 ods. 4 alebo podľa § 86 ods. 1, pripojí k zároveň podanej obžalobe alebo k návrhu na vzatie

do väzby celý doposiaľ získaný spisový materiál; inak nariadi prepustenie zadržanej osoby na slobodu písomným príkazom s primeraným odôvodnením.

Podľa § 87 ods. 2 Tr. por. sudca pre prípravné konanie je povinný do 48 hodín a pri obzvlášť závažných zločinoch do 72 od prevzatia zadržanej osoby podľa odseku 1 a doručenia návrhu prokurátora na vzatie do väzby, túto osobu vypočuť a rozhodnúť o jej vzatí do väzby alebo ju prepustiť na slobodu, ak rozhodne uznesením o nevzatí do väzby podľa § 72 ods. 3, inak ju príkazom, ktorý musí byť písomný a primerane odôvodnený, prepustí na slobodu. Ak sudca pre prípravné konanie prevzal obvineného pri postupe podľa § 204 ods. 1 a prokurátor nepodal súčasne s obžalobou návrh na vzatie obvineného do väzby, sudca pre prípravné konanie po prednostnom a urýchlennom vykonaní úkonov podľa § 348 ods. 1 písm. a/ alebo b/, najneskôr do 48 hodín od prevzatia obvineného a doručenia obžaloby prepustí zadržanú osobu na slobodu písomným príkazom s uvedením dôvodu prepustenia; ak bol prokurátorom súčasne s obžalobou podaný návrh na vzatie obvineného do väzby, postupuje sudca pre prípravné konanie urýchlene a prednostne podľa § 348 ods. 1 písm. a/ až d/.

V prerokúvanej veci odvolací súd zistil, že prokurátor i sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu postupovali v súlade s citovaným ustanovením a zákonné lehoty dodržali.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko, alebo ak mu hrozí vysoký trest,

b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil.

Tieto ustanovenia Trestného poriadku týkajúce sa osobnej slobody jednotlivca vychádzajú z čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a konkrétne väzby sa týka prvých päť odsekov :

1/ Osobná sloboda sa zaručuje.

2/ Nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

3/ Obvineného alebo podozrivého z trestného činu možno zadržať len v prípadoch ustanovených zákonom. Zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 48 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

4/ Obvineného možno zatknúť iba na odôvodnený písomný príkaz sudcu. Zatknutá osoba musí byť do 24 hodín odovzdaná súdu. Sudca musí zatknutú osobu do 48 hodín a pri obzvlášť závažných trestných činoch do 72 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe, alebo ju prepustiť na slobodu.

5/ Do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Tieto ustanovenia článku ústavy sú premietnuté aj v základných zásadách trestného konania, konkrétne v ustanovení § 2 Tr. por. Väzba v systéme zaist'ovacích trestnoprávných prostriedkov teda predstavuje najzávažnejší zásah do ústavou zaručenej osobnej slobody občana v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o vine obvineného. Úprava dôvodov väzby ako vyplýva z vyššie uvedeného vyjadruje výnimočnosť a fakultatívne použitie tohto procesného prostriedku.

Súd, ktorý je oprávnený rozhodovať o väzbe môže tento procesný prostriedok použiť len vtedy, ak sú zistené konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu niektorého z následkov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ až písm. c/ Tr. por. Z hľadiska procesných predpisov rozhodovaniu o väzbe je venovaný prísny formálny pohľad, ktorý má vylúčiť alebo minimalizovať možnosť vzniku porušení základných práv a slobôd osôb, ktoré sa jej podrobujú.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd zistil, že v prejednávanej veci je nepochybné iba to, že obvineným bolo vznesené obvinenie v zmysle § 206 ods. 1 Tr. por. Z predložených zadovážených dôkazov možno vyvodit' záver, že obaja obvinení sú dôvodne **podozriví** z trestnej činnosti, na rozdiel od súdu prvého stupňa sa odvolací súd nedomnieva, že konanie obvinených nemá znaky trestného činu a že nespáchali skutok. Takýto záver je v súčasnom štádiu konania predčasný.

Zároveň však treba uviesť, že samotné vznesenie obvinenia nepostačuje k tomu, aby boli obvinení vzatí do väzby.

Samotná okolnosť, že obvinený E. K. prípadne ním riadená spoločnosť C., a. s., vlastní nehnuteľnosť v cudzine, nie je sama osebe dôvodom tzv. útekového väzobného dôvodu. Existencia nehnuteľného majetku našimi občanmi v cudzine nemôže byť, bez konkrétnych krokov smerujúcich k opusteniu republiky alebo pripravovania prostriedkov na opustenie, dôvodom tohto väzobného dôvodu. A to najmä s prihliadnutím na danú trestnú sadzbu, hroziaci trest a následky spojené s prípadným opustením republiky.

Prokurátor vo svojom návrhu na vzatie do väzby uvádza, že v prípade obvinených je daná obava, že budú pokračovať v trestnej činnosti.

Podľa § 122 ods. 13 Tr. zák. ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa takéto konanie od tohto úkonu ako nový skutok.

V posudzovanom prípade žiadne nové uznesenie o vznesení obvinenia vydané nebolo. Obvinení neboli doposiaľ odsúdení, nebolo zistené, že by sa snažili pokračovať v trestnej činnosti. Zo spisového materiálu je skôr zrejmé, že všetky dlhy sa snažili ešte pred zadržaním

splácať. Na obvineného K. je podaná obžaloba za skutky, ktorých sa mal dopustiť ešte v roku 2000, avšak doposiaľ nebol odsúdený, a to ani neprávoplatne a je preto potrebné na neho hľadiť ako na netrestaného.

Ani úvahy prokurátora, že obvinení budú ovplyvňovať svedkov nie sú podložené žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami. Takáto snaha z ich strany nebola zachytená, nikto zo svedkov takýto pokus nepotvrdil. Vo veci boli vykonané prehliadky bytových a nebytových priestorov, potrebné písomnosti boli zaistené. Pokiaľ by mali záujem na ovplyvňovaní svedkov – svojich podriadených mohli tak urobiť ešte pred zadržaním, keďže vedeli o podávaných trestných oznámeniach zo strany poškodeného, pričom tieto podávali na seba vzájomne.

Skutočnosti, že obvinení mali mať informácie o priebehu procesných úkonov, by mali byť negatívne vyhodnotené skôr na úkor orgánov činným v trestnom konaní ako obvinených.

Obaja obvinení viedli doposiaľ riadny život. Majú stále trvalé bydlisko, zamestnanie, majetkové zázemie v Slovenskej republike, súdne trestaní doposiaľ neboli, nie je daná ani hrozba vysokým trestom. Za tejto situácie ani odvolací súd v prípade obvinených nezistil žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu uvedenú v návrhu prokurátora. Nič nebráni tomu, aby sa trestné stíhanie proti obvineným viedlo na slobode.

Sudca pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu preto správne rozhodol, keď obvinených PharmDr. K. a Ing. D. nevzal do väzby, a preto odvolací súd sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 25. marca 2010

JUDr. Peter H a t a l a, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková